

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Afl. 2006-13

22 maart 2006

Erfrechtelijke absolutie voor de 'dronken vrouw' met het 'grote keukenmes' Geén onwaardigheid als bedoeld in artikel 4:3 BW

Berouw komt vaak na de zonde. Zo ook in het eerste geval van potentiële *onwaardigheid* om te erven onder het nieuwe erfrecht. Het woord hierover was aan Rechtbank Rotterdam op 14 december 2005, RN 2006, 10. Het betrof een (behoorlijk) dronken echtgenote – het promillage durven wij hier niet te herhalen – die haar man in 1998 te lijf was gegaan met een groot keukenmes. Het was met de woorden van de rechtbank 'niet aan de verdachte te danken dat het slachtoffer niet dodelijk is geraakt'.

De grote vraag was of de vrouw ondanks haar koelbloedige daad 'waardig' was om van haar overleden echtgenoot te erven.

De daad was verricht onder het oude erfrecht, maar het slachtoffer haalde nog net het nieuwe erfrecht. De nieuwe in artikel 4:3 BW opgenomen onwaardigheidsregel die onmiddellijke werking heeft, was derhalve van toepassing. De kwestie spitte zich toe op het derde lid oftewel op de vraag of erflater zijn liefdevolle echtgenote de daad op *ondubbelzinnige* wijze had *vergeven*. Men was immers niet van de echt gescheiden. Niet ter beoordeling stond overigens 'of het huwelijk gelukkig was', aldus de rechtbank.

Het ging om meer dan een echtelijk binnenbrandje. De vrouw werd al in 1998 door de meervoudige kamer voor strafzaken veroordeeld wegens *poging tot doodslag* van haar echtgenoot. Zie artikel 4:3 lid 1 sub a BW. De man had aangifte gedaan van het strafbaar feit met de mededeling dat zodra hij uit het ziekenhuis zou komen hij contact op zou nemen met een advocaat in verband met een aanvraag voor scheiding van zijn vrouw. De rechtbank oordeelde destijds, in 1998:

'Het behoeft geen betoog dat het hier om een zeer ernstig feit gaat. Een dergelijk feit vormt een grote inbreuk op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer. In beginsel kan op een feit als het onderhavige naar het oordeel van de rechtbank niet anders worden gereageerd dan met het opleggen van een gevangenisstraf van zodanige duur, dat de straf van arbeid ten algemene nutte

niet aan de orde kan komen. Echter in de specifieke omstandigheden van het geval, te weten dat verdachte en het slachtoffer beiden hebben meegedeeld zich te willen herenigen en dat verdachte heeft aangegeven haar alcohol-problematiek serieus te willen aanpakken, ziet de rechtbank aanleiding in plaats van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van 6 maanden, verdachte in aanmerking te laten komen voor vorenbedoelde straf van onbetaalde arbeid ten algemene nutte, waartoe zij zich bereid heeft verklaard.'

Saillant detail is dat de echtgenote ook na haar invrijheidstelling steeklustig bleef en haar echtgenoot wederom (zij het nu niet in de borst, maar in de arm) met een mes heeft gestoken.

Ter bepaling van de sfeer, vergeven of niet vergeven, enkele getuigenverklaringen uit het proces-verbaal:

Een getuige verklaarde onder meer:

'Ik kan alleen concluderen – en niet ik alleen – maar de hele Kaapverdiaanse gemeenschap en veel van hun burens van verschillende nationaliteiten die ik sprak bij de begrafenis van de heer X dat de heer X en mevrouw Y een goed echtpaar was, ondanks hun eerdere problemen.'

Een andere getuige verklaarde echter:

'[...] Met zijn vrouw had ik weinig contact omdat ik haar altijd negeerde, ze was altijd elke dag stomdronken. X hield ook van een sapje maar hij was meer nuchter dan dronken in de vele keren dat ik hem zag. Zijn vrouw was precies het tegenovergestelde. De relatie tussen X en Y was de laatste jaren niet goed.'

De echtgenote verklaarde zelf dat ze tot het overlijden samengeleefd hebben in de echtelijke woning en het voorval de echtgenoten eerder dicht bij elkaar heeft gebracht. Oftewel alles was toch vergeven en vergeten in de zin van artikel 4:3 lid 3 BW?

De rechtbank hakte de knoop door en was:

'van oordeel dat uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat niet te lichtvaardig moet worden aangenomen dat er sprake is van vergeving door de erflater. In dit geval acht de rechtbank, [...], echter voldoende omstandigheden aanwezig voor het oordeel dat de erflater ondubbelzinnig heeft laten blijken de gedragingen van Y te vergeven. De rechtbank acht daarbij met name van belang dat de erflater tegenover (de meervoudige strafkamer) van de rechtbank de wens heeft geuit om zich met Y te herenigen waarmee hij is teruggekomen van zijn aanvankelijke voornemen om een echtscheiding aan te vragen. Het is immers niet aannemelijk dat de erflater zich zou willen herenigen, met Y terwijl hij haar de steekpartij – waarin hij aanvankelijk reden zag voor een echtscheiding – niet vergaf.'

Maar toch. Het zo nu en dan passeren van een 'notariële akte van vergiffenis' geeft niet alleen voldoening, maar doet ook wonderen.

Jammer genoeg heeft de betreffende echtgenote het vonnis van de rechtbank waarin beslist werd dat zij ‘waardig’ was om te erven niet meer mogen meemaken. Inmiddels was ook zij overleden.

En daarmee is, ondanks alles, ons echtpaar definitief ‘herenigd’!